

Rok XI
Nr. 205

A B C

P R
Warszawa,
sobota 18 lipca 1936 r.10
GROSZY

NOWINY CODZIENNE

10
GROSZY

NASZE ABC

Cisza wokół Gdańska

Po gwałtownym wybuchu genewskim wokół sprawy gdańskiej zapanowała od paru dni cisza. Wypełniają ją zabiegi polskie zlikwidowania zatargu „w drodze dyplomatycznej”, do czego Polska, jako prowadząca politykę zagraniczną Wolnego Miasta, otrzymała specjalną misję od Rady Ligi Narodów. Z tego wynika charakter tej misji. Ma ona zasięg dość ograniczony. Idzie w niej tylko o incydent, który zaszedł w związku z pobytom krążownika „Leipzig” w Gdańsku i dotyczy właściwie Niemiec i ich stosunku do Wysokiego Komisarza Ligi. Nie sądzimy, aby było rzeczą specjalnie trudną uzyskanie od niemieckiego Auswärtiges Amt wyjaśnień, któreby pozwoliły incydent ten uznać za zlikwidowany ku ogólnemu zadowoleniu wszystkich zainteresowanych. Pod tym względem oczekujemy wcale pełnego sukcesu polskiej dyplomacji. Skoro w Berlinie chwilowo niema tendencji do zaostrożenia stosunków z Ligą Narodów w sprawie Gdańska, a być ich nie może choćby ze względu na równoczesne zabiegi o pozyskanie Anglii, to konieczność zlikwidowania incydentu, który już odegrał swą rolę, narzuca się sama przez się.

Ale zainteresowanie polskie sprawą Gdańska nie wyczerpuje się na zatwierdzeniu sprawy tego incydentu. Był on przecież tylko pretekstem do zgłoszenia przez prez. Greisera żądań bardzo daleko idących w kierunku zmiany statutu międzynarodowego, na którym opiera się istnienie Wolnego Miasta, a który zawarty jest w Traktacie Wersalskim. Polska i w Genewie i jeszcze wyraźniej przez swego reprezentanta w Gdańsku, min. Pappée, zaprotęstowała przeciw wszelkim zmianom tego statutu. Jak się zdaje i w Berlinie i w Gdańsku zrezygnowano też chwilowo z zamiaru forsowania formalnej jego zmiany. Ale natomiast zmiany wprowadza się via facti. Polegają one na dwu przedewszystkiem rzeczach: na bojkocie Wysokiego Komisarza Ligi Narodów ze strony senatu i prezydenta Wolnego Miasta i na tępieniu opozycyjnych żywiołów i prasy, wbrew gwarancjom statutowym i konstytucyjnym.

Ani wobec jednego ani wobec drugiego Polska nie może być obojętna. Sądzimy, że po uwaganiu w Genewie zakusów niemieckich na Gdańsk i po układzie niemiecko-austriackim, który kapie tłumaczyć te zakusy jako zapowiedź generalnej ofensywy, conajmniej dyplomatycznej, Niemiec ku wschodowi, minimum tego, czego opinia publiczna musi oczekiwać od polskiej dyplomacji stanowi zachowanie w Gdańsku całkowitego status quo. Każde ustępstwo musiałoby być zrozumiane jako słabość i zachęta do dalszych ataków. Sytuacja nadawałaby się raczej do tego, aby przy tej sposobności przywrócić Polsce w Gdańsku te prawa, które przyznał jej Traktat Wersalski, a które nie zawsze są wykonywane. Chociażby jeśli idzie o prawa i swobody ludności polskiej na obszarze Gdańska. Nie może natomiast żyć być mowy o tem, co lansują źródła angielskie, aby Polska nie interesowała się wcale tem, co dzieje się w polityce wewnętrznej Gdańska, choćby to było sprzeczne z obowiązującą konstytucją.

Zatwierdzenie tych spraw, a nie incydentu z krążownikiem „Leip-

Na cmentarzu wojskowym w Oksywiu

Spoczną zwłoki gen. Orlicz-Dreszera

Specjalna komisja bada przyczyny tragicznej katastrofy

GDYNIA, 17.7. W dniu dzisiejszym rano przybył do Gdyni brat ś. p. gen. Orlicz - Dreszera, adwokat Juliusz Dreszer, oraz delegat Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych. Na konferencji w dowództwie floty, w której wzięli udział przedstawiciele rodziny zmarłego oraz Ministerstwa Spraw Wojskowych, postanowiono, że po grzeb ś. p. gen. Orlicz - Dreszera odbędzie się w Gdyni, stosownie do jego woli, wyrażonej dawniej do przyjaciół.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 20 b. m. W pogrzebie weźmie udział minister Spraw Wojskowych, przedstawiciele rządu, pierwszy i drugi pułk szwoleżerów, 16 p. artylerji lekkiej, baon morski, formacje morskie i lądowe marynarki wojennej oraz delegaci wszystkich formacji, gdzie ś. p. gen. Orlicz - Dreszer był inspektorem lub dowodził w czasie wojny.

Zwłoki ś. p. gen. Orlicz - Dreszera oraz ppłk. Lotha i kpt. Łagiewskiego będą dziś wystawione na widok publiczny w sali konferencyjnej dowództwa floty o godzinie 13-ej.

Eksportacja zwłok ppłk. Lotha i kpt. Łagiewskiego do Warszawy odbędzie się jutro.

GDYNIA, 17.7. Zwłoki ś. p. gen. Orlicz - Dreszera spoczną na nowym cmentarzu wojskowym na Oksywiu.

Ś. p. gen. Orlicz - Dreszer będzie pierwszym, który znajdzie na tym cmentarzu wieczny odpoczynek. Nowy cmentarz wojskowy znajduje się na wzgórzu obok starej latarni oksywijskiej i rozciąga się z niego widok na całą zatokę i port gdański.

ŻAŁOBA W GDYNI

GDYNIA, 16.7. Zwłoki tragicznie zmarłych w katastrofie samolotowej gen. Orlicz - Dreszera, ppłk. Lotha i kpt. Łagiewskiego złożone zostały w kostnicy szpitala morskiego marynarki wojennej na Oksywiu. Przy zwłokach straż honorową pełnią marynarze.

W godzinach wieczornych udali się na Oksywie liczne delegacje organizacji społecznych i b. wojskowych, które przy zwłokach złożyły kwiaty.

Statki linji Gdynia - Ameryka opuściły na znak żałoby bandery. Komisarz rządu Sokół wydał odezwę, w której wzywa obywateli, aby do dnia, w którym odbędzie się pogrzeb ś. p. gen. Orlicz - Dreszera, na wszystkich domach Gdyni wywieszono zastawione żałobne flagi.

GDYNIA, 17.7. W zastępstwie dowódcy floty komandora Unruka rozkazem p. ministra Spr. Wojsk. organizacją uroczystości pogrzebowych ś. p. gen. Orlicz - Dreszera, ppłk. Lotha i kpt. Łagiewskiego zajmie się dowódca ochrony wybrzeża komandor Frankowski.

KOMISJA BADA PRZYCZYNY WYPADKU

Wczoraj o g. 5 rano z lotniska na Okęciu wystartowały do Gdyni samoloty, wiozące członków komisji technicznej, która przeprowadzi gruntowne badania przyczyny katastrofy samolotu challengowego R. W. D. 9. w czasie której zginęli tragicznie: ś. p. Orlicz-Dreszer, ś. p. ppłk. Loth i ś. p. kpt. pilot Łagiewski.

Na czele komisji stoi płk. Brzazgacz, kierownik instytutu badań lotniczych lotnictwa w Warszawie, zaś w skład komisji wchodzi inż. Łodziański oraz znany pilot Widawski z Państwowych Zakładów Lotniczych.

Komisja prowadzi badania samolotu R. W. D. 9, znajdującego się na pokładzie holownika. Dopiero na podstawie raportu komisji można będzie wywnioskować, jaka była rzeczywista przyczyna katastrofy.

Na temat przyczyn katastrofy krążą rozmaite wersje i przypuszczenia, trudno jednak sprawdzić je do czasu ukończenia badań przez komisję, ponieważ zeznania naocznych świadków katastrofy są sprzeczne ze sobą.

Niemieccy marynarze, którzy z pokładu statku „Folke” obserwowali przebieg katastrofy, oświadczają, że samolot leciał na wysokości 1000 metrów, natomiast świadkowie wypadku, którzy byli wówczas na wybrzeżu w Orłowie, stwierdzają, że samolot leciał nisko nad wodą. Wynikałoby z tego, że R. W. D. 9. zniżył swój lot zbliżając się ku Gdyni i wybrzeżu. O tem, że nie spodziewano się katastrofy, świadczy fakt, że pilot i pasażerowie nie odczepili pasów, którymi byli przymocowani do foteli.

W sferach lotniczych twierdzą, że wersja o wpadnięciu samolotu w silny wir powietrzny lub dostania się w prądy powietrzne, jest mało prawdopodobna, raczej przyczyną katastrofy była albo stancje silnika albo też dotknięcie podwoziem wody w czasie zniżania się samolotu.

Na dokładne jednak ustalenie przyczyn katastrofy trzeba będzie poczekać z wszelkimi domysłami i przypuszczeniami do czasu wydania orzeczenia przez Komisję techniczną.

W związku z licznymi ofiarami, które napływają do Ligi Morskiej i Kolonjalnej spowodują śmierci gen. Orlicz - Dreszera, zarząd główny prosi o bezpośrednie kierowanie ich na numer P. K. O. 567, konto specjalnego funduszu uczczenia ś. p. gen. Orlicz - Dreszera. Funduszem tym zadysponuje Rada Główna Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

W dniach najbliższych rozpoczynamy w odcinku druk nowej powieści

będzie nią

„ZAGINIONA MINJATURA”
niemieckiego autora Eryka Kästnera

w tłumaczeniu Magdaleny Samozwaniec

Na kanwie kryminalistycznej fabuły „Zaginiona minjatura” roztacza pełen humoru opis przeżyć poczciwego rzeźnika, który niespodziewanie wplątany został w niesamowitą historię. Cięte zaś pióro Magdaleny Samozwaniec gwarantuje, że w polskim przekładzie wszystkie momenty satyryczne oryginału znajdują pełny wyraz

W. N.

Nowy kopiec-pomnik
ku czci poległych chłopów
pod Warszawą

Jak nam donoszą, w dniu 15 sierpnia b. r. odbędzie się w Opaczu, gm. Jeziorna, pow. warszawskiego, poświęcenie kopca-pomnika, wzniesionego przez miejscowych oraz okolicznych mieszkańców, ku czci poległych chłopów w r. 1920.

Inicjatorem uroczystości jest Powiatowy Zarząd Stronnictwa Ludowego na powiat warszawski.

Odstępca Żelaznej Gwardji
Rozstrzelany na łożu śmierci

Krwawe porachunki polityczne w Rumunji

BUKARESZT, 16. 7. Dzisiaj w godz. 18-ej rozegrała się w szpitalu Brancovescu straszna scena.

W szpitalu tym leżał b. adiutant przywódcy organizacji „Żelaznej Gwardji”, Korneliusa Codreanu, niejaki Michał Stelescu, który przeżył właśnie lekką operację. Do sali wtargnęło 12 uzbrojonych gwardzistów i z okrzykiem: „Śmierć zdrajcy!” oddało szereg strzałów w kierunku łóżka Stelescu, który został na miejscu zabity. Ogółem padło 30 strzałów. W szpitalu wybuchła panika. Stelescu przed rokiem wystąpił z organizacji „Żelaznej Gwardji” i utworzył własną grupę. Wydał on tygodnik p. t. „Krucjata Rumunów”, w którym ostro atakował swego b. szefa, przywódcę „Gwardji Żelaznej” Codreanu.

Napastnicy po dokonaniu zbrodni udali się na polieję, oddając się do dyspozycji władz śledczych.

Zabójstwo Stelescu wywołało

niezwykle silne wrażenie w całym mieście. Ogólnie przypuszcza się, że morderstwo to nie pozostanie bez wpływu na dalsze kształtowanie się sytuacji wewnętrznej w Rumunji.

BUKARESZT, 16. 7. Zamordowany dziś b. poseł Michał Stelescu był ostatnio redaktorem no-

wego organu prawniczego „Crucea Romanismului”. Morderstwa dokonali studenci należącego do Żelaznej Gwardji. Ciało zamordowanego przeszyte jest przeszło 20 kulami.

Morderstwo dokonane zostało na tle porachunków politycznych wśród prawicy rumuńskiej.

Wielki wiec na Starem Mieście
W sprawie Gdańska
zgrupował tysiączne tłumy publiczności

Już przed godz. 18-ą, rynek Starego Miasta zaroił się tłumami publiczności, przybyłej na protestacyjny obchód w sprawie Gdańska.

Ustawiono trybuny, z boku których stanęły sztandary delegacji b. wojskowych, transparenty Ligi Morskiej i Kolonjalnej, L. O.

P. P. i wielu innych organizacji społecznych. Punktualnie o godz. 6 Rynek Starego Miasta wraz z przyległymi uliczkami, zapelnily tłumy ludzi przybyłych bądź to w organizacyjnym ordynku, bądź też luzno. Las sztandarów stanął pośrodku rynku, okna i balkony zostały zajęte przez ciekawych widzów.

Podczas wiecu protestacyjnego przemawiali: dyr. Rostkowski z L. M. K., konsul Pankiewicz z L. M. K., Piotrowski z P. P. S., Malecki z Z. Z. Z., płk Rudowski z ramienia związku b. wojskowych.

Zaznaczyć należy, że związki i organizacje socjalistyczne z obchodu protestacyjnego urządziły manifestację antyfaszystowską, jak to mają we zwyczaju. Więcej okrzyków słyszano się przeciw Hitlerowi i hitlerozwom niż przeciwko Niemcom.

Po skończonej manifestacji udali się delegacje Ligi Morskiej i Kolonjalnej: pod przewodnictwem prezesa Ant. Kamińskiego na Zamek do P. Prezydenta, pod przewodnictwem konsula Pankiewicza do generalnego inspektoratu sił zbrojnych, oraz pod przewodnictwem inż. Konopki do Prezydium Rady Ministrów. Delegacje przedłożyły p. Prezydentowi, gen. Rydzowi, oraz Radzie Ministrów rezolucję, uchwaloną w sprawie Gdańska na Ryнку Starego Miasta.

Ciepło

Pogoda słoneczna o zmienem zachmurzeniu nieba ogarnęła cały kraj jednak w północnych dzielnicach notowano jeszcze miejscami przelotne deszcze i burze, podczas gdy w pozostałych okolicach występowały większe rozpozgodzenia. Temperatura o godz. 14-ej wynosiła 20 w Gdyni, 21 w Wilnie, Warszawie, Poznaniu i Zakopanem, 22 w Łodzi, 23 w Krakowie i Lublinie, 24 w Łucku i Kalszu, 25 w iCeszynie, Pińsku i Przemysłu.

Program: na dn. 18 do południa: pogoda słoneczna i bardzo ciepła o słabych wiatrach południowo - zachodnich i południowych.

Sprawa żyrardowska
narazie odroczone

Wczoraj ogłoszone zostało przez Wydział Handlowy S. O. z wielkim napięciem oczekiwane postanowienie w głośnym procesie żyrardowskim.

Uznając za konieczne dokładniejsze zbadanie ksiąg i bilansów przez biegłych, sąd postanowił zlecić przewodniczącemu kompletu sądującego, przy udziale trzech biegłych sądowych, przysięgłych buchalterów, sporządzenie prawidłowego bilansu, oraz rachunku strat i zysków za

kladów żyrardowskich za lata 1932/33.

Należy zaznaczyć, że prawidło we te obliczenia będą podstawą zarówno dla ustalenia właściwych zaległości podatkowych, jak też i materiałem do dyskusji dla walnego zgromadzenia akcje narjuszy, które ma być zwołane. W świetle dotychczasowych obliczeń straty przedsiębiorstwa spowodowane występą działalnością Boussaca wynoszą zł. 25.770.997 gr. 75.

Hitlerowcy roztaczają „opiekę”
nad wysokim komisarzem Lesterem

GDĄSK, 17.7. W opinii publicznej wolnego miasta wrażenie wywołały doniesienia prasy

angielskiej o kontroli, jaką nad komisarzem Lesterem wykonują hitlerowskie władze gdańskie. Wszystkie rozmowy telefoniczne komisarza Lestera są podsłuchiwane i stenografowane. Wszelkie listy zarówno wysyłane jak i nadechodzące, są otwierane i czytane. Także listy idące pocztą lotniczą są kontrolowane.

Siedziba komisarza Lestera w Gdańsku pilnowana jest przez 2 umundurowanych i wielu cywilnych policjantów. Wszyscy udający się do komisarza Lestera są śledzeni i notowani.

Rodzina kom. Lestera, złożona z żony i 3 córek, lęka się wychodzić na ulicę i cały czas spędza w domu. Prasa angielska zaznacza, iż conajmniej do chwili zakończenia igrzysk olimpijskich w Berlinie komisarz Lester nie potrzebuje się poważnie niczego obawiać.

Sprawca zamachu na króla angielskiego Okazał się Irlandczykiem

z nerwami starganemi alkoholizmem

LONDYN, 17.7. Właściwe nazwisko sprawcy...

Mac-Manona zatrzymano w więzieniu policyjnym...

dzo wcześniej, już przed 7 ran. W policji panuje przekonanie...

LONDYN, 16. 7. Incydent, który rzaszył dziś koło południa...

Wśród policjantów, którzy Mac Manona odprowadzili na posterunek policyjny...

LONDYN, 17.7. Prasa angielska jednomyślnie wyraża radość...

Gdy król, po skończonej w Hyde Parku ceremonii powracal na czele wojsk do Buckingham Palace...

Wydaje się, że istnieje pewien związek między jego dzisiejszym czynem a głośną sprawą...

LONDYN, 16. 7. Dziś popołudniu po otwarciu posiedzenia Izby gmin...

Tymczasem grupa ludzi, w której znajdował się sprawca zajścia...

Sprawa zajścia poddany został badaniu w głównym sądzie policyjnym...

Gabinet stanął na stanowisku, że planowana poprzednio, naskutek porozumienia...

DAWNE ZAMACHY

W związku z zamachem na króla prasa wskazuje, że jest to pierwszy od wstąpienia...

GRATULACJE

BERLIN, 16. 7. Kanclerz Hitler przesłał z Berchtesgaden do króla Edwarda VIII...

Decyzja W. Brytanii w sprawie konferencji brukselskiej

LONDYN, 16. 7. Gabinet brytyjski obradował dziś w sprawie polityki zagranicznej...

sygnatariuszy, a przedewszystkiem z udziałem Niemiec może być celowa dla dokonania...

Nowy ambasador włoski złoży listy uwierzytelniające na Wawelu

Nowomianowany ambasador włoski baron di Valentino przybył do Warszawy...

djencja, podczas której ambasador włoski wręczy swe listy uwierzytelniające...

Min. Składkowski określa oddawanie hołdu bohaterom walk niepodległ.

Minister spraw wewnętrznych gen. Składkowski wystosował do pp. wojewodów okólnik...

1) Znany wszystkim żołnierzem, który wywalczył niepodległość...

2) Poszczególne gminy w celu uczczenia pamięci swych mieszkańców...

3) Na polach bitew, związanych z większymi wydarzeniami w walkach o niepodległość...

Powrót na uczciwą drogę Odpowiedz na ankietę Ligi Narodów

W odpowiedzi na ankietę, przeprowadzaną obecnie przez Ligę Narodów...

Jako największe trudności w pracy nad rehabilitacją prostytucji notowano następujące...

Wykreślone są z rejestru prostytutek, które wychodzą zamąż na utrzymanie męża...

Częściowo trudności te dałoby się pokonać przez zorganizowanie placówek...

Oszalał z zazdrości i zabił niewinną żonę

Więś Golymin Stary pow. ciechanowskiego była widownią krwawej tragedii...

wręcz niesamowicie: Filipiak był tak zazdrosny o swą żonę...

Warszawska giełda pieniężna w dniu 17 lipca

Dewizy: Holandia 360.00; Berlin 213.98; Bruksela 89.35; Gdansk 100.20...

GIEŁDA ZBOŻOWA

Notowano za 100 kg.: pszenica jednolita 19.50 - 20...

Kondolencje

Generalny inspektor sił zbrojnych gen. Smigły - Rydz na wieść o tragicznej śmierci...

Jednocześnie marszałek Sejmu R. P. wysłał depeszę kondolacyjną do małżonki zmarłego...

DWA POCIĄGI POPULARNE NA UROCZYSTOŚCI POGRZEBOWE Liga Popierania Turystyki...

Uchwalona reforma statutu Banku Francji

PARYŻ, 16. 7. Izba deputowanych obradowała dziś nad projektem ustawy o statucie Banku Francji...

wszystkiem na tem, że zgromadzenie akcjonariuszów...

Przywóz konieczny

Zagadnienie zapłaty za wvóz surowców

Zawieszenie transferu, centrala dewiz i kontrola całego handlu zagranicznego stawia przed Polską z nieubłaganą koniecznością obowiązków rozwiązania zagadnienia zapłaty za dowóz do Polski surowców i uszlachetnionego towaru albo zastąpienia ich surowcami krajowymi i towarami krajowymi.

Przykład Włoch, Rumunii, Niemiec wskazuje na to, że centrala dewiz i zawieszenie wyplat zagranicznych pociągają za sobą poważne konsekwencje: podcinają kredyt, wywołują zatargi polityczne i gospodarcze z wielu państwami, zmuszają do płacenia za surowce gotówką, co w naszych warunkach oznacza: ziotem. Taka izolacja oznacza dalszy odpływ złota i walut zagranicę.

Już pierwsze miesiące wykazały, iż rząd polski praktycznie ograniczy zawieszenie obsługi długów do państw, z którymi Polska ma bierne saldo handlowe. Anglia, Szwecja, Holandia, a zapewne i wiele innych państw, otrzymując ka pitały i procenty, ulokowane we właściwych terminach w Plocce. Natomiast wszystkie kraje zamorskie, dostarczające nam surowców, i niektóre kraje europejskie, z których bierzemy towar fabryczny, a z którymi mamy bilans handlowy bierny, wysuwają żądanie wyplat gotówkowych. Stąd pytanie: czy stać nas na ten dowóz i czy możemy zań płacić gotówką?

Niemcy i Włochy w analogicznych warunkach odpowiedziały: nie stać nas — ograniczyły do minimum dowóz, a ponadto w sze rokiej mierze stosują surowce zastępcze i uzupełniają swój aparat gospodarczy ogniwami, których dotąd nie miały. Droga ta wymaga jednak nieraz długich lat.

U nas centrala dewiz odmawia przydziału dewiz w całości lub w części, odkłada terminy przydziału, a Centralna Komisja Przywózowa dość troskliwie tepi zbedny przywóz towaru. Czyli: Polska wkracza na drogę, wcześniej już stosowaną przez Niemcy i Włochy.

Niemcy i Włochy opierają całą swą potęgę rozbudowie ich struktury gospodarczej w działach, zależnych od zagranicy. U nas tu i ówdzie (len) widzimy tylko niewielkie próby. W niektórych działach (dowóz t. zw. rzemieślniczy) obserwujemy objaw wręcz szkodliwy: masowo wydawane pozwolenia traktatowe na przywóz ich do Polski. Sprawa ta nabiera obecnie dla nas zagadnienia wręcz państwowego. Musimy mieć program, jak Włochy i Niemcy, jak Japonia, uzupełnienia naszego organizmu gospodarczego w działach, w których obecnie jesteśmy uzależnieni od zagranicy.

Stąd pytanie: Co przywozimy w grupie surowców i towaru fabrycznego, a bez których obejść się obecnie nie możemy?

Bierzemy rok wielkiej depresji gospodarczej, rok małego dowozu do Polski: r. 1935.

Surowców sprowadziliśmy do Polski za 361 milj. zł. Są to: bawełna za 114,5 milj. zł., wena za 73 milj. zł., owoce za 39 milj. zł., ryby za 17 milj. zł., rudy za 16 milj. zł., tuszce za 15 milj. zł., skóry za 43 milj. zł., skóry futrzane za 25 milj. zł., kauczuk za 1

milj. zł., artykuły kolonialne za 21 milj. zł., tytoń za 22 milj. zł. i t. d. Były czasy, iż towarów tych i im podobnych sprowadziliśmy za sumy czterokrotnie większe. Zapotrzebowanie surowców zależy od produkcji.

Drugą grupę towarów koniecznych stanowią maszyny i chemikalia. Sprowadziliśmy w r. 1935: maszyn, samochodów, silników,

obrabiarek, stali, żelastwa za 90 milj. zł., środków farmaceutycznych, garbników, olejków za 25 milj. zł., papieru itp. za 15 milj. zł. Razem za około 200 milj. zł.

Jest to w naszych obecnych warunkach t. zw. przywóz konieczny. W części tylko jest to przywóz konieczny na długie lata. Do takiego działu należą rudy, skóry, tytoń, owoce południowe, artykuły

kolonialne, niektóre o patenty oparte produkty fabryczne. Inne dadzą się powoli zastąpić produkcją krajową.

Plan rozbudowy tej produkcji musi być dokładnie uzgodniony między rządem a życiem gospodarczym i instytucjami finansowymi. Tego narazie nie widzimy.

Stary

Rola gen. Rydza - Śmigłego w nowym ustroju Polski

W dyskusji całej prasy, jaka się obecnie wywiązała na temat nowego stanowiska, przysługującego w naszym ustroju państwowym gen. Rydzowi - Śmigłemu, dajmy pierwszy głos organowi wojska, „Polska Zbrojna“ wywodzi, że

„człowiek, upatrzony na Naczelnego Wodza, już w czasie pokoju obejmuje swemi zainteresowaniami krąg bez porównania szerszy od samej sily zbrojnej“

a w szczególności musi się interesować przygotowaniem do wojny całego organizmu gospodarczego - finansowego, organizacją pracy na wypadek wojny, fizyczną i duchową tężyzną narodu i wreszcie polityką zagraniczną. To też już w pierwszą rocznicę śmierci Marszałka Piłsudskiego, w dniu 12 maja b. r. ukazał się dekret Prezydenta o organizacji naczelnych władz wojskowych w czasie pokoju, który

„jest spełnieniem woli Marszałka Piłsudskiego w kierunku oparcia armii polskiej i całokształtu obrony państwa na silnych i niewzruszonych podstawach oraz uwyppukla olbrzymie i decydujące znaczenie instytucji Naczelnego Wodza już w czasie pok. ju.“

Pismo więc p. Premiera jest tylko „następstwem tego stanu rzeczy“. „Polska Zbrojna“ konkluduje, że:

„Ster obrony Polski i kontrola duszy i czynów narodu polskiego spo-

czywa w rękach twardych, mocnych, nieugiętych — a ukształtowanych w wielkiej szkole Marszałka Piłsudskiego. A cały naród, który zgodnie ze słowami rozkazu Wielkiego Marszałka obdarzył gen. Śmigłego - Rydza „tem samem zaufaniem i miłością“, złoży w Jego „niezawodne ręce“ swe serca, pracę, krew i czyny...“

„Kurjer Poranny“ stawia pytanie: „Czy zarządzenie to było konieczne?“ i podkreślając, że „nie zawiera ono w sobie żadnej innowacji, żadnego pierwiastka, któryby jakis przesunięcia wprowadzał do struktury naszego życia politycznego“, przypomina, że

„Wielki Marszałek, przekazując gen. Rydzowi - Śmigłemu pieczę nad obroną Polski, uczynił go tem samem spadkobiercą i dziedzicem najważniejszej, czołowej funkcji państwowej w odrodzonej Rzeczypospolitej. Polska bowiem jest krajem, który żyje, pracował i rozwijać się może tylko w cieniu swego miecza“.

Dzieło zaś Marszałka nie jest jeszcze zamknięte:

„Prawdziwą wielkość twórców i budowniczych osiągnęli w dziełach tylko ci mężowie, którzy dali rządami swemi początek wielkim epokom, t. j. ci, których dzieło z głębokich potrzeb potrzeb, znalazło godnych i wytrwałych a konsekwentnych następców... Tylko myśl, sięgająca ponad szranki osobistego żywota, osiągnąć może cel, zdolny zaważyć na losach narodu. Myśl taką Polska widziała i uczyła w Piłsudskim. Myśli takiej szukała ona po Jego zgonie i znalazła ją w Rydzu - Śmigłym“.

Od wszelkich własnych kome-

ntarzy wstrzymuje się dotąd „Gazeta Polska“.

A co mówi opozycja?

„Robotnik“ ujmując swoją ocenę „z punktu widzenia prawnokonstytucyjnego“ w następujące cztery punkty:

1) że pismo p. prezesa Rady Ministrów, wykonującego wolę P. Prezydenta Rzeczypospolitej, odnosi się do osoby gen. Edwarda Rydza - Śmigłego, a nie do urzędu generalnego inspektora sily zbrojnych, jako takiego;

2) że pismo to stanowi, jak samo zaznacza, spełnienie ustnego testamentu marszałka Piłsudskiego;

3) że pismo jest właściwie tylko oficjalnym potwierdzeniem stanu faktycznego, który zaistniał z chwilą objęcia władzy przez gabinet p. Ślawoja - Składkowskiego;

4) że pismo to stanowi dość gruntowną zmianę w całym „nowym ustroju politycznym“ według koncepcji p. Ślawka. Mamy rodzaj „duumviratu“ w naczelnym kierownictwie Państwem, „duumviratu“ (dwóch mężów kierujących), któremu podlega aparat władzy wykonawczej „z prezesem Rady Ministrów na czele“ i wobec którego odchodzą na plan drugi (stosunkowo) przedstawiciele Izb ustawodawczych“.

Pismo gen. Składkowskiego zatem „podkreśla pośrednio całą nieżyłościwość koncepcji ustrojowej p. Ślawka“.

Dla „Warszawskiego Dziennika Narodowego“ fakt, że nowa konstytucja już po 15 miesiącach ulega zmianie (gdyż pismo gen. Składkowskiego jest „zasadniczą zmianą — jeśli nie faktyczną to formalną — istniejącego ustroju“) i że zmiana ta „zostaje dokonana prosto, okólnikiem premiera“, nie stanowi niczego dziwnego, gdyż „w stosunkach, w jakich żyjemy, właściwie niczemu dziwić się nie należy“. Pismo zwraca uwagę, że dotąd po p. Prezydencie najwyższym szczeblem hierarchii państwowej był rząd z Prezesem Rady Ministrów na czele, obecnie zaś między Prezydentem a rządem powstaje nowa instancja:

„W ten sposób polityczna odpowiedzialność rządu zostaje rozdwojona pomiędzy Prezydentem Rzeczypospolitej a Generalnym Inspektorem Sily Zbrojnych. Jest to zasadnicze nowu, nieznane zresztą w ustroju żadnego z istniejących państw... Czy nie byłoby słuszniej i lepiej dla zwartości władzy wykonawczej znieść urząd prezesa Rady Ministrów i uznać za szefa rządu każdorazowego Inspektora Generalnego Sily Zbrojnych?... Już dekret P. Prezydenta z dn. 12 maja o organizacji naczelnych władz wojskowych ograniczył bardzo wydatnie rząd w sprawach związanych z kwestjami obrony narodowej, obecnie okólnik premiera ograniczenia te posuwa dalej, wkraczając w dziedzinę politycznych i administracyjnych uprawnień rządu“.

„Warsz. Dziennik Narod.“ stwierdza stopniową ewolucję obozu rządowego, który

„usiłował pod koniec życia marszałka Piłsudskiego i po jego zgonie wytworzyć ściślejszy, oparty na określonych zasadach ustrojowych, system rządów w Polsce. Wyrazem tego była konstytucja kwietniowa, którą uznano, ze względu na figurujący pod nią podpis marszałka, za jego pisany testament... Od dziś rządźć nami będzie tylko prawo“ — obwieścił ówczesny premier, p. Ślawek, zalecając narodowi nową konstytucję. Okazało się jednak że oboz rządowy nie jest w stanie istnieć, gdy rządzi tylko prawo. Obóz ten nie tyle potrzebuje prawa, co woda. Bez niego nie może ruszyć z miejsca“.

Wreszcie zaś końcowa uwaga: „Poddanie rządu Generalnemu Inspektorowi Sily Zbrojnych wytwarza dla armji nową pozycję... Skoro bowiem cały aparat państwowy z rządem na czele ma być posłuszny Generalnemu Inspektorowi Sily Zbrojnych, to chyba po to, aby otrzymywać odeń rozkazy i wskazówki polityczne. To zaś nieuchronnie pociąga za sobą conajmniej moralną odpowiedzialność wodza naczelnego za politykę każdorazowego rządu“.

Przegląd prasy

KONSERWATYŚCI

TRZASKAJĄ DRZWAMI

P. Mackiewicz, rozważając w „Słowie“ ewolucję obozu sanacyjnego w ciągu ostatniego roku, stwierdza, że wbrew linji Marsz. Piłsudskiego t. j. obozu politycznego „dwustronnego, pravicow-lewicowego“ z rządem p. Kościół kowskiego rozpoczęło się realizowanie koncepcji sanacyjnej „jednostronnie lewicowej“:

„Stalo się — pisze — Marszałek umarł i dzisiaj ideologię rządzącą jak o tem wiemy z „Kurjera Porannego“, a od niedzieli i z „Gazety Polskiej“ wyraża raczej p. Rzymowski“.

(który jest oddawna namiętnym zwolennikiem zerwania sanacji z konserwatystami). P. Mackiewicz zapowiada wobec tego zerwanie konserwatystów z sanacją:

„Z ludźmi z „Kurjera Porannego“ łączyl nas wspólny kult dla osoby Marszałka. Przez wzgląd na ten kult nie chcieliśmy, aby nasze nieuniknione rozstanie odbyło się w akompaniamentie trzaskających drzwi. Ale ponieważ i to okazało się niemożliwe, więc potrafimy w te drzwi trzasnąć“.

Była to drobna grupka radykałów bez znaczenia. Poszli za Marszałkiem, wyrzekli się na ten czas swoich przekonań. Marszałek poprowadził ich po Kijowach, po szlakach wielkości, dał im znaczenie, galony, godności i autorytet. Stworzył wielki obóz, w którego sztabie zasiedli. Umarł. Niczego się nie nauczyli. Chcą teraz stawić na lewicę chłopską. Już tam szykują się na nich widły. Zmarłotrąwi wielki spadek. Wrócą do kawiarni skąd przyszli“.

Jednakże:

„Bolszewizm jest dużym niebezpieczeństwem dla Polski, ale poza nim największe szanse ma prawica... Chwila, w której żywiły narodowe i państwowe dojdą do wspólnego przekonania o konieczności konsolidacji będzie chwilą nowych rządów w Polsce“.

Tak, ruch narodowy ma w Polsce niewątpliwie przyszłość — ale nie w tem znaczeniu, w jakim zdaje się chciałby to wi-

dziec p. Mackiewicz: „sojuszu z prawicą społeczną, lecz na podstawie hasła radykalnej przebudowy naszego ustroju społecznego“.

KONTAKT

ZE SPOLECZNICTWEM

Nie tak wojownicze jest drugie pismo konserwatywne, „Czas“, który z okazji rocznicy zburzenia Bastylji rozważa przychylny wielkiej rewolucji we Francji i w Rosji:

„W obu wypadkach główną winę ponosi młodoszność i krótkowzroczność ludzi stojących na odpowiedzialnych stanowiskach, którzy nie mieli kontaktu ze swoim społeczeństwem, i nie potrafili go nawiązać. Właściwie nawet tego kontaktu nie chcieli pograżeń w złudzeniu, że idea państwa jest w nich wcielona, a społeczeństwo jest tylko biernym materialem, który można dowolnie ubrać“.

Natomiast:

„Wodzowie (faszyzm i hitleryzm) sprawujący dziś w swoich krajach władzę dyktatorską, dlatego zwyciężyli i cel swój osiągnęli, że po trafili pociągnąć za sobą ogromną większość społeczeństwa, że swoje założenia i swoje organizacje oparli na ściśłym kontakcie ze społeczeństwem“.

Zdaniem „Czasu“ właściwym wyjściem dla naszej polityki wewnętrznej jest „nie walka, nie nienawiść, nie kult potęgi, ale harmonja i równowaga“. W chwili obecnej jednak rozważania techną dużą melancholją.

Bezrobocie

WARSZAWA, 17.7. Liczba bezrobotnych, według danych biur pośrednictwa pracy, wynosiła w całym kraju w dn. 15 b. m. 306.220 osób.

Bezrobocie zmniejszyło się w okresie od 1 do 15 lipca r. b. o 15.159 osób.

W porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego bezrobocie zmniejszyło się o 41.532 osoby.

Rodziny bezrobotnych wkroczyły

na salę posiedzeń Rady Miejskiej w Tomaszowie

LÓDZ, 17.7. Na wczorajszym posiedzeniu Rady Miejskiej w Tomaszowie - Mazowieckim, w czasie uchwalania budżetu miejskiego, w nieobecności frakcji P. P. S. — na salę obrad weszły żony i dzieci bezrobotnych oraz strajkujących robotników sezonowych, które począły wznowić okrzyki przeciw magistratowi.

Po pewnym czasie zjawili się przedstawiciele P. P. S., którzy postawili wnioski w sprawie podwyższenia wszystkich preliminowanych pozycji w dwójnasób. Wnioski te, które dotyczyły przy-

wydziału i szereg instytucji społecznych, przeszły większością głosów.

Ponieważ awantury na galerji nie ustawały, przewodniczący wzwiał halasujących do uspokojenia się, a kiedy to nie poskutkowało, zagroził wezwaniem policji, i usunięciem publiczności ze sali. Nie odniosło to jednak skutku, wobec czego prezydent, nie chcąc usuwać kobiet i dzieci przemocą ze sali, przerwał posiedzenie Rady Miejskiej.

Obrady budżetowe zostały odroczone na inny termin.

Czy dr. Drobner

Uciekł do Sowieatów?

Centrala służby śledczej w Warszawie została zaalarmowana wiadomością z Krakowa, o tajemniczym zniknięciu wybitnego działacza PPS, dr. Bolesława Drobnera. Według obiegających pogłosów, dr. Drobner wyjechał do Sowieatów. Podobno widziano go w okolicy Podwołoczysk (województwo tarnopolskie).

Dr. Drobner, jeden z najwybitniejszych przywódców PPS na te-

renie krakowskim, członek bogatej, miejscowej żydowskiej rodziny kupieckiej, przez dłuższy czas uprawiał frondę wobec polityki PPS i założył nawet osobną „niezależną“ partję socjalistyczną, która uchodziła za ekspozyturę komunizmu. Przed kilku laty dr. Drobner wrócił na łono macierzy, jednakże zawsze reprezentował w PPS skrajnie lewicowy kierunek.

Paszporty turystyczne

bez specjalnych ograniczeń

W najbliższym czasie wyjazdy turystyczne obywateli polskich zagranicę oparte będą na zupełnie innych zasadach. Z szeregiem krajów, z którymi nie mamy jeszcze umów turystycznych zostaną zawarte specjalne porozumienia.

Obywatel polski, wyjeżdżający zagranicę w celach turystycznych będzie wpłacał gotówką, jaką ma zamiar zabrać ze sobą, w odpowiedzialnej instytucji w Polsce, za co uzyska akredytywę w walucie kraju, do którego wyjeżdża.

Akredytywy te byłyby zagranicę wymieniane na gotówkę i zarachowane na poczet należnych Polsce sum z tytułu obrotów towarowych.

W stosunku do krajów, gdzie posiadamy poważne zamrozenia należności za eksport umożliwi to upłynnienie tych zamrożeń, w in-

nych zaś stworzą się w ten sposób możliwości zwiększenia wywozu towarów polskich.

Jednocześnie z zawarciem umów turystycznych nastąpi poważne rozluźnienie obecnych prohibicyjnych przepisów w uzyskiwaniu paszportów zagranicznych.

Paszporty dla celów turystycznych do państw, z którymi będą zawarte umowy turystyczne byłyby wydawane bez specjalnych ograniczeń.

Układ taryfowy polsko-finlandzki

W dniu 16 b. m. podpisany został w Warszawie drugi protokół taryfowy między Polską a Finlandją, uzupełniający traktat handlowy i nawigacyjny zawarty między Polską a Finlandją w dn. 10 listopada 1923 r. oraz protokół taryfowy polsko - fińskiej z dn. 30 czerwca 1924 r.

Przedstawiciel Polski

przy rządach 10 państw

B. konsul generalny Polski w Nowym Jorku dr. Mieczysław Marchlewski mianowany został chargé d'affaires Polski w Meksyku. Dr. Marchlewski będzie jednocześnie akredytowany jako dy-

plomacyjny przedstawiciel Polski przy rządach 10 państw Ameryki środkowej.

Wyjatkę w tej mierze stanowi republika Kuba, przy rządzie której akredytowany jest ambasador Polski w Waszyngtonie.

Współpraca nauczycielstwa

ze strażą graniczną

Ministerstwo Oświaty wydało zarządzenia dotyczące obywatelskiej współpracy nauczycielstwa ze strażą graniczną. Zarządzenie ministerjalne podnosi, iż zadania ochrony granic państwa powinny być popularyzowane w szkole. Program nauki szkolnej może

uwzględnić doskonale konieczność wyjaśnienia młodzieży kwestji ochrony granic i zadań straży granicznej.

Obywatelskie uświadomienie młodzieży ułatwi straży granicznej spełnianie jej ciężkich obowiązków.

Kto ma domy zagranicą?

Bachrach, Katz, Czarnożył i ow.

W n-rze 161 „Monitora Polskiego“ z dnia 14 b. m. ukazało się

następujące ogłoszenie:

Na zasadzie postanowienia komisarzy rządu m. st. Warszawy z dn. 10 czerwca 1926 r. Nr. SP. 11-3-866, wciągnięto w dn. 10 czerwca 1926 r. do rejestru stowarzyszenia komisarzy rządu m. st. Warszawy pod Nr. 854 stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości położonych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej“, z siedzibą w W-wie, Kapucyńska 3.

Cel stowarzyszenia: Reprezentowanie i ochrona interesów prawnych i materialnych ogółu zrzeszonych, jak i poszczególnych członków.

Środki działania: Przedstawianie władzom ośnośnych projektów i memorjałów; udzielanie porad fachowych i t. p.

Imiona i nazwiska założycieli: Bachrach Dawid, Katz Józef, Czarnożył Adolf, Wysokińska Irena, Fridman Maurycy, Rozengart Natan, Mandelbaum Lejbe, Małkowski Sacher, Ellenewejz Wortman Laja, Kon Józef, Koprowski Paweł, Lichter Moszek.

Czas trwania stowarzyszenia: Nieograniczony.

Bachrach, Czarnożył, Fridman... same „polskie“ nazwiska.

15 minut czekał minister na otwarcie biura

Minister Oświaty prof. Świętosławski przyjechał wczoraj do Radomia, i o godz. 8-ej rano udał się do biura inspektoratu szkolnego, która było jeszcze zamknięte.

O 8-ej rano

w dyrekcji kolejowej w Toruniu

TORUN, 17.7. W biurach dykcji kolejowej w Toruniu zjawił się o 8 rano wojewoda pomorski i przeprowadził inspekcję biur, celem stwierdzenia, czy wszyscy pracownicy przychodzą punktualnie do pracy.

Inspekcja ta przeprowadzona poraz pierwszy nie przez władze

kolejowe wywołała zrozumiłą sensację. Kontrola ta jest wynikiem znanego zarządzenia premiera Składkowskiego do wojewodów. W zarządzeniu tem zlecono została wojewodom kontrola nad punktualnym przychodzeniem do biur urzędników wszelkich władz i instytucji państwowych.

LIPIEC	
18	
SOBOTA	
Dziś św. Szymona	
Jutro św. Wincentego	

Jak łańcuch drogich pośredników

żeruje na handlu ogrodnictwami

Od dłuższego już czasu skarżą się ogrodnicy podwarszawscy na horedalne stosunki, panujące w handlu warzywami, na nierentowność uprawy warzyw i wygórowane zyski hurtowników.

Jest to rzeczą powszechnie wiadomą, że np. obecnie ogórek kosztuje w hurcie pół grosza, a w detalu 10, 15, a nawet 20 groszy. Podobnie przedstawiała się sprawa truskawek, które w tym roku, mimo, iż obrodziły się obficie — nie doszły do tak niskiej ceny w detalu, jak to było w roku ubiegłym.

Zeby zbadać tę sprawę, udajemy się do jednego z poważniejszych ogrodników podstolecznych. Niemal jednocześnie przybywa młody człowiek wyznania... handlowego.

— Co jest, panie Kontarek? — zapytuje rzeczowo.

— Sto dwadzieścia trzy kopy ogórków — odpowiada ogrodnik.

— Po czemu?

— Po trzy czwarte.

— Śmieszny człowiek pan jeste! Nigdzie nie dają więcej jak pół.

— To zakwaszę i wezmę po pięć, a nie sprzedam taniej — upiera się ogrodnik.

Spór przeradza się w namiętą

sprzeczkę, w rezultacie której ogrodnik ustępuje na dwie trzecie grosza za sztukę.

Młody człowiek wypłaca zaliczkę i idzie dalej. Tak skupuje wszelkiego rodzaju warzywa, które później przywozi dla jego przynępała sami ogrodnicy.

Na ulicy Grójeckiej następuje rozsprzedaż tych warzyw. Oczywiście, jest to rozsprzedaż na papierze, bo warzywa są jeszcze u ogrodników. Jeśli handel jest wymiana w czasie i przestrzeni — to handel podwarszawskimi warzywami jest wymiana tylko w czasie. Przestrzeń zostaje pokona na dopiero wtedy, gdy sprzedawane na papierze warzywa dojdą do detalisty. Na tejże Grójeckiej ulicy niemal w każdej restauracyjce urządzą hurtownicy, którzy dość skwapliwie omijają giełdę warzywną.

I tak np. młody człowiek, który zakontraktował warzywa zdaje sprawę swemu chlebobdawcy — hurtownikowi. Ten sprzedaje wia-

ściwym hurtownikom do rozsprzedaży: cena skacze w górę niemal dwukrotnie. Hurtownicy rozsprzedają detalistom większym: wóz, dwa wozy, ceny znowu skaczą w górę, ci zaś dostarczają towar następnego dnia przed świtem detalistom drobniejszym — cena jeszcze raz skacze w górę.

Tak się to dzieje, że uprawa warzyw pod milionowym miastem — jest mało opłacalna. Opłaca się ona tylko temu łańcuchowi pośredników, którzy z niej żyją i robią na niej dobre interesy, nie tykając ziemi.

I tak się to będzie działo, dopóki ogrodnicy sami własnymi siłami nie zorganizują spójniejszej sprzedaży warzyw. Sami wtedy osiągną lepsze ceny i... nabywca lepiej będzie wychodził na tem, nie opłacając tak kosztownego pośrednictwa, którego zresztą niczem wytłumaczyć nie można.

(wp.)

FEATRY

TEATR NARODOWY: Dziś premiera „Wielkiej miłości“ Molinara.

TEATR POLSKI: Dziś i jutro „Dziwczęta i oni“ Bus - Feketeo, w reżyserji K. Borowskiego z Ptaszkowską, Zabczyńską, Zeliską, Węgrzynem, Kondratem, Woskowskim, Brodniewiczem i Luszczewskim.

TEATR NOWY: Nieczynny.

TEATR MAŁY: Nieczynny.

TEATR LETNI: Dziś i jutro „Podwójna buchalterja“ w reżyserji Warneckiego z Dymszą, Orwidem, Brochwiczówną i Grossówną w rolach głównych.

TEATR KAMERALNY: Nieczynny.

TEATR MALICKIEJ: Dziś i jutro Shaw'a „Profesja pani Warren“.

CYRULIK WARSZAWSKI: Dziś i codziennie rewja p. t. „Frontem do radości“ z Ordonką, Symem, Krukowskim i Lawińskim na czelę (7.30 i 9.45).

WIELKA OPERETKA (Karowa 18): Dziś i jutro „Gejsza“ pocz. 8.15 wieczór. Wkrótce premiera „Trzech walczy“ O. Straussa.

Wyszedł z druku zeszyt 6 — 7 (czerwiec — lipiec)

„PRASA”

MIESIĘCZNIK

ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU WYDAWCÓW DIENNIKÓW I CZASOPISM

TREŚĆ ZESZYTU: Stefan Krzyżowski — O najbliższych celach i zadaniach Związku. Stanisław Kaulik — Kryzys gospodarczy a sytuacja prasy zagranicą i w Polsce. Franciszek Głowiński Aktualne zagadnienia administracyjnej prasy. Przebieg Walnego Zgromadzenia. Jan Mokrzycki — Na marginesie statystyki pocztowej. Jerzy Gutsche — Prasownictwo jako przedmiot wykładowy na wyższych uczelniach. J. M. — Przemysł papierniczy w r. 1935. Pierwszy okres działalności holenderskiego „Biura Centralnego dla spraw ogłoszeniowych“. Sprawy kolportażowe. Stanisław Zieliński — Czasopiśmiennictwo polskie zagranicą. Jacek Wnek — Prasa harcerska. Prace Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism Organizacji dziennikarskiej. Prasa polska zagranicą. Kronika krajowa. Prawo a prasa. Prasa na szerokim świecie.

CENA ZESZYTU I ZŁ.

Do nabycia w administracji „Prasy“ w większych księgarniach i kioskach „Ruch“.

Prenumerata roczna: w kraju zł. 10. — zagranicą zł. 12.

Adres administracji Warszawa, Zgoda 8 m. 4. tel. 540-00. Konto rozrachunkowe Nr. 751, Warszawa 1.

Zamknięcie restauracji na okres letni

Ze względu na bieżący okres, jaki przeżywają obecnie restauracje spowodu t. zw. martwego sezonu, cały szereg zakładów restauracyjnych zamknięto, celem uniknięcia wysokich kosztów prowadzenia przedsiębiorstw i zwiększania w ten sposób deficytu.

Okres ten wykorzystany będzie dla przeprowadzenia remontów i udzielenia personelowi urlopów.

Obecnie zamknięte są już „Oaza“, „Cristal“, Herbst i in.

Z miasta

KONFERENCJA Z. A. S. P. Z TEATRAMI WARSZAWSKIMI
Oprócz teatrów T. K. K. T. i Teatru Wielkiego (Opera), Z. A. S. P. podpisał t. zw. konwencję z „Cyrulikiem Warszawskim“.

Konwencja z pozostałymi teatrami warszawskimi (Malickiej, Jaracza i Adwentowicza) nie zostały jeszcze podpisane. Zalatwienie tej sprawy nastąpi prawdopodobnie w sierpniu i w tym czasie zaangażowani będą do powyższych teatrów aktorzy.

DROŻYŻNA OWOCÓW
Ceny owoców są obecnie wygórowane, krajowe bowiem poziome, ma liny, truskawki są na ukonkretnieniu i ceny ich silnie zwiększają, zagraniczne zaś owoce są niedostępne dla szerokiego rzeszy: czerśnie sprzedawane są po 1 zł. 80 gr. morele po 2 zł. 40 gr. — 2 zł. 60 gr., brzoskwinie po 5 — 6 zł. za kg.

Nizki należy się dopiero spodziewać po ukazaniu się na rynku większej ilości owoców krajowych: gruszek i jabłek.

SYN MARNOTRAWNY
Piękne i wzruszające pokazy udramatyzowanej opowieści biblijnej w 5 aktach z włoskiego, odbywać się będą codziennie o godz. 7.30 wiecz. na dziedzińcu kościoła św. Krzyża od niedzieli dn. 19 lipca b. r. W widowisku tem biorą udział liczący artyści Z.A.S.P., a główne role wykonują: Malgorzewski (Syn Marnotrawny) Wybrański, Zieliński, Sokolowski i Kempński. Pokazy wyposażone będą w piękne kostiumy i pomysłowe dekoracje. Reżyserje S. Wroncki.

Ogłoszenia drobne

MEBLE 100 ZŁ. — meblarnia, przedsielciana, szklana, stołowy, gabinet skromniejszy 60. Nowy-Swiat 30, róg Pieckiego.

Mowa antyżydowska w Yacht-Klubie Oficerskim

Jak wiadomo w Yacht - Klubie Oficerskim, bufet dzierzawiony jest przez znanego w Warszawie przedsiębiorcę hotelowo - dancinowego p. Moszkowicza, a jednocześnie orkiestra w Yacht-Klubie jest tegoż wyznania. Na tem tle ubiegłej niedzieli doszło do charakterystycznego zajścia.

W godzinach wieczornych, gdy sala była przepełniona publicznością, jeden z gości wstał nagle od swego stolika i wygłosił do zebranych przemówienie utrzymane w

Aresztowania i zajścia z żydami w Reimbertowie

W toku akcji policyjnej w związku z znanymi wypadkami w Reimbertowie aresztowano pod zarzutem udziału w zajściach Bolesława Pisarskiego.

Wczoraj nieznanymi sprawcy wybili kamieniami szczyby w żydowski sklep jubilerskim przy ul. Marszałka Piłsudskiego.

Również na tej ulicy w domu pod nr. 30, należącym do Fuka ktoś rozbił lampę, wiszącą nad fryzjarnią.

Obniżenia ceny benzyny domagać się będą właściciele taksówek

Wobec ulg, jakie przyznano ostatnio właścicielom dorożek samochodowych, celem zapoznania ogółu zainteresowanych z niemi, Związek właścicieli dorożek samochodowych zwołał nadzwyczajne walne zebranie. Zebranie to odbędzie się w poniedziałek, 20 b. m., o g. 14 w sali przy ul. Ogrodowej 39/41. Na zebraniu tem zarząd przedłoży sprawozdanie ze swoich dotychczasowych zabiegów i osiągniętych wyników.

O 20 lat życia pacjenta Niezwykła pretensja lekarza

Niebawem w wydz. cywilnym sądu okr. znajduje się sensacyjny proces, w którym lekarz domaga się 15.000 rubli, przewaloryzowanych na złoto za 20 lat życia pacjenta, który zwątpił w wyzdrowienie, a którego lekarz uleczył.

Sprawa powstała w następujących okolicznościach: W r. 1914 na kilka miesięcy przed wybuchem wojny, bogaty obywatel ziemski p. Wacław Biernacki, zachorował ciężko na wrzód dwunastnicy. Lekarze nie robili nadziei wyzdrowienia. Wówczas chorey wyjechał do Wiednia, gdzie polecono mu znanego lekarza prof. Otto Kurtha.

Kiedy profesor zapewnił pacjenta, że napewno go wyleczy, Biernacki wierzący w to oświadczył lekarzowi, że o ile przeżyje 20 lat, wówczas dołoży mu jeszcze 10.000 rubli.

Po kilkumiesięcznej kuracji p. Biernacki zupełnie wyzdrowiał i powrócił do Warszawy. Niebawem wybuchła wojna, i z biegiem lat p. Biernacki zapomniał nie tylko o swojej chorobie, ale i o obietnicy danej lekarzowi. Prof. Kurth nie przestał jednak interesować się swoim pacjentem i niedawno nadesłał do niego list, że przed dwoma laty r. 1935 dożył 20 lat od chwili, gdy go leczył i wobec tego powinien mu zapłacić obiecaną sumę.

P. Biernacki wyrażając w swojej odpowiedzi uznanie dla lekarza zawiadomił go jednak, że nie uważał, by lekarz traktował jego obietnicę na serio. Tymczasem prof. Kurth traktując sprawę serio wystąpił obecnie do Sądu Okręgowego w Warszawie z powództwem przeciwko pacjentowi.

RADZO

Sobota, dn. 18 lipca

6.30 „Kiedy ranne...“ 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (pl.). 7.20 Dzień por. 7.30 Progr. na dzisiaj. 7.40 Muzyka (pl.).

11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Konc. muzyki lekkiej w wyk. Ork. T. Seredyńskiego (ze Lwowa). 12.55 „Przebieg roln. prasy“ — inż. I. Niewodniczańska (z Wilna). 13.05 Dzień połudn. 14.30 Ork. M. Webera i Jeanette Mac Donald (pl.). 15.35 Wiad. gosp. 15.45 „Piękni i Flakę na letniku“ — wesola aud. dla dzieci w oprac. W. Budzyskiego (z Lwowa). 16.00 Konc. solistów. Wyk. S. Dobryszka (fort.) i Ed. Zayenda (śpiew). Akomp. Wład. Walentynowicz. 16.45 „Bałtyk — pustynią wodną“ — pogad. wygi. H. Kröll. 17.00 Koncert z Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu, Ork. Symf. pod dyr. W. Buchwald. 17.50 „Puszcza rudnicka“ — pogad. wygi. F. Dąngiel (z Wilna). 18.00 „Nasz program“. 18.10 „Życie kult. stolicy“. 18.15 oKnc. rekl. 18.50 Pogad. aktualna. 19.00 „Na zakończeniu tygodnia“ Wieczór muz. lekkiej. 20.15 Audycja dla Polaków zagranicą „Poznajmy Wileńszczyznę“ w oprac. Zb. Kopański i J. Putramenta (z Wilna). 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 Pogad. aktualna. 21.00 Recital śpiewaczy St. Zawadzkiej. Przy fortep. prof. Wł. Raczkowski (z Poznania). 21.30 „Pasazerowie z windy Nr. 7“ skecz Z. Nawrockiej (ze Lwowa). 2. „Barzo prosta historia“ — skecz J. Marotta (z Krakowa). 22.00 Transmisja pływackich mistrzostw polskich z Ciechocinka (style). 22.10 Wiad. sport. 22.25 Kwintet salonowy St. Rachonia. 23.00 Muz. tan. (pl.).

Niedziela, dnia 19 lipca.

8.00 Sygnał czasu i pieśń „Ave Maria“. 8.03 „Audycja dla wsi“. 8.45 Dzień por. 8.55 Progr. na dzisiaj.

KSIA

ATLANTIC: „Alarm w nocy“.

AMOR: „Stworzona do calowania“ i „Pościg za ciemnią“.

ACRON: „Cyrk Sara“ i „Bandyta Detektyw“.

ADRIA: „Mam 19 lat“.

AS: „Miłość dla posmakujących“ i dodatki.

APOLLO: „Ludzie w tunelu“ i „W Wiedenskiej Kawiarence“.

ANTINEA: „Miłość Tarzana“ i „Flip i Flap“.

BALYK: „Kobieta bez maski“.

BIS: „Noc weselna“ i „Wonder Bar“.

COLOSSEUM (mała sala): „Audycja w Ischlu“.

CAPITOL: „Maly Marynarn“.

CASINO: „Casino de Paris“.

CORSO: „Jeśnie Pan szofer“ i rewja.

CZARY: „Bunt twierdzy“ oraz bogaty nadprogram.

ELITE: „Epizod“ i „Cieluj mnie jeszcze“.

FAMA: „Doktor X“.

EUROPA: „Porwano Kobię“.

FILHARMONJA: „Casanova“.

FLORIDA: „tajemnica Dra Chandlera“ Eugeniusz Bodo.

FORUM: „Cyrc Barnuma“ i „Antyk Policmajster“.

HELIOS: „Tarzan Nieustraszonej“ i „Przeor Kordecki“.

HOLLYWOOD: „Baron Cygański“.

KOMETA: „Małżeństwo na bezdrożach“.

MASKA: „Chińskie Morza“ i Adolf Dymcza.

MIEJSKIE: „Sekrety Marynarki Wojennej“.

METRO: „Kobieta szuka miłości“ i rewja.

MIEJSKIE: „Niedokończona Symfonia“.

MARS: „Dziwce z obłoków“.

KRYJOWKA: „Kryjowka szczęścia“.

MIEWA: „Prawda o miłości“ i „Wesoła Suzanna“.

MINERWA: „Szaleńcy“ (z życia leg. Polaków). „Małbo“.

MUCHA: „Oskarżam cię, matko“ i „Wystawiamy rewję“.

NOWA TOMBOLA: „Karjera“ i „Wzyszy ludzie są wrogami“.

OKO PRASKIE: „Człowiek, który wiedział“ i „Kłopoty telefonistki“.

PAN: „Mecz bokserki Schmeling — Louis“.

KINO PAR. S-GO ANDRZEJA: „Nie miała baba kłopotu“ i dodatki.

POPULARNY: „Uwodzicielka“ i rewja.

PETIT TRIANON: „Melodie wielkiego miasta“ i „Pani i jej szofer“.

PRAGA: „Zaczęło się od pocałunku“ i „Rezerwista“.

RAJ: „Nie miała baba kłopotu“ i „Niedzielne brawery“.

RENA: „Sprzedany głos“ i Film polski“.

RIALTO: „Broadway Bill“.

ROKY: „Wyprawy Krzyżowe“.

ROMA: „Złoto“.

SFINKS: „Weronika“ i rewja.

SOKOŁ: „Nie odchodź odemnie“ i „Dobry Wieśny“.

SERRENTO: „Niewolnica z Mandatay“ i „Nie miała baba kłopotu“.

STYLOWY: „Wesoły Donjuan“.

SWIATOWID: „Pokusa“.

SWIAT: „Bucky Sharp“.

TON: „Za chwilę szczęścia“.

UCIECHA: „Dwie Joasie“.

UNJA: „Noc na Transatlantyku“ i „Należę do Ciebie“.

VARIETE: „Wyspa skarbów“ i „Czarna Perła“.

Czy płk. Lindbergh zawita do Warszawy?

W związku z zapowiadaną wizytą pierwszego zdobywcy Atlantyku słynnego lotnika amerykańskiego płk. Lindbergha w Berlinie, powstaje wśród naszych kół lotniczych myśl zaproszenia Lindbergha, by odwiedził w czasie swej podróży po Europie Środkowej również i Polskę. Sprawa tego zaproszenia będzie rozstrzygnięta w najbliższych dniach.

O ile wizyta dojdzie do skutku, Lindbergh zawita do stolicy w ostatnich dniach b. m.

Tańce na przedmieściach cieszą się wielką popularnością

Wobec ogromnego powodzenia, jakim cieszą się organizowane przez Wydział Oświaty i Kultury zabawy publiczne, Zarząd Miejski postanowił zwiększyć, począwszy od dn. 19 b. m., ilość organizowanych co niedzielą zabaw z dwóch do czterech. Będą one stale odbywały się w godz. 17 — 19, w czterech następujących punktach: na Ochocie (pola Mokotowskie), na Czerniakowie (błonia Siekierskie przy ul. Czerniakowskiej Nr. 43) oraz na Grochowie (dojazd tramwajami Nr. „23“ i „24“ do ul. Wiatracznej).

Zabawy te będą miały co tydzień inny charakter i inną nazwę. Najbliższe, na Czerniakowie i na Grochowie, odbędą się pod hasłem: „W takt polki“, na Kole zaś i na Ochocie — pod hasłem: „Góry, nasze góry!“

W programie: tańce i gry dla dorosłych, dla dzieci zaś zabawy, gry, pochody, korowody i t. p.

Tańce góralskie wykona zespół taneczny Tacjanny Wysockiej, w kostjumach oryginalnych, z udziałem zespołu Orkiestry Filharm. Warszawskiej pod dyr. H. Gademskiego. Niezależnie od tego, czynne będą na mieście specjalne orkiestry do tańca, katarynki, siu pu szczęścia. Będą puszczone efektowne „kukły“ balonowe i t. p. Dzieciom wydane zostaną do zabawy skakanki, obręcze, sersa, szcedzia, baloniki i t. p.

Trup w zbożu pod Pułuskim

Na polu w odległości 5 km. od Pułuska robotnicy w czasie koszenia zboża znaleźli zwłoki mężczyzny, w stanie daleko posuniętego rozkładu.

Wiek mężczyzny: około 35 lat, włosy blond, ubrany w marynarkę cęgową, sportową niebieską koszulę, czarne skarpetki i kamizelkę. Oględziny zwłok wykazały na czaszce denata dużą ranę, zadaną tępem narzędziem.

Katolicyzm i radio

Obowiązki katolickich radjostuchaczy

Nowoczesne wynalazki stwarzają często nowe sytuacje, w których sumienie dzisiejszego człowieka musi zachować wielką czujność. Złazca kino i radio dają naszym władzom duchowym tak obfite i różnorodny pokarm, że człowiek sumienia musi skupić się woli, aby uczynić należyty wybór. Wzrastający wpływ kina i radia na stan duszy człowieka dzisiejszego, na urobienie jego światopoglądu i wartości moralnej podkreślają przedstawiciele Kościoła. Po ostatniej encyklice Ojca św. o kinematografii, zwracają sfery katolickie uwagę również na aktualność radjofonii, której potęga rośnie. Według ostatnich statystyk znajduje się już w użyciu aparatów radjowych: we Francji 2.717.387, a co miesiąc przybywa tam około 100.000 nowych abonentów; w Niemczech ponad 6.000.000, w Anglii przeszło 7.000.000; w Stanach Zjednoczonych liczba rekordowa — 25.000.000 zarejestrowanych aparatów radjowych. Ten nowy rodzaj transmisji spraw ludzkich: bieżących wiadomości, poglądów i produkcji artystycznych zwycięża jako najszybszy, najpowszechniejszy i najbardziej dostępny dla szerokich mas. Katolicki tygodnik paryski „Sept”, oceniając należyte wzrastający wpływ radia, poświęcił niedawno cały numer sprawie radjofonii (Bureau Catholique International de Radiodiffusion). Pierwszy kongres tej organizacji odbył się w Monachium w r. 1929 a drugi od 4 do 7 maja r. b. w Pradze Czeskiej. Wśród katolików różnych krajów wzrasta za-

interesowanie działalnością tej organizacji, która stawia sobie za zadanie zbliżenia krajowych związków katolickich radjostuchaczy i planować akcje w sprawach dotyczących sumienia katolickiego, jeżeli chodzi o podjęcie protestu lub poparcie przy nadawaniu audycji, związanych z kwestją religijną i wychowania. I u nas w Polsce powstał niedawno związek radjostuchaczy katolickich, założony przez ks. Weryńskiego. Wreszcie powstają próby zakładania samodzielnych stacji nadawczych, które byłyby całkowicie kontrolowane przez katolików. Znaną jest próba podjęta w tym względzie przez słynnego ks. Coughlina w Stanach Zjednoczonych. Mniej natomiast znany jest fakt założenia katolickiej stacji radjowej w Sao Paulo w Brazylii z inicjatywą oo. jezuitów, gdzie nadawane są wyłącznie programy związane z głoszeniem wiary św. a więc: ewangelja, nauki katechizmowe i kursy religijne w różnych dziedzinach.

Pozatem dobroczynnie może oddziaływać organizowanie opinii katolickich radjostuchaczy, którzy mogą wywierać pożądaną nacisk na kierownictwo stacji nadawczych, bądź to zmuszając do usuwania niemoralnych i rozkładających do nadawania programów wartościowych pod względem duchowym i wychowawczym. Taka akcja katolików, kontrolująca działalność radia, ma już swój wyraz w powstałej w r. 1928 organizacji międzynarodowej w Amsterdamie pod nazwą „Katolickie biuro międzynarodowe radjofonii” (Bureau Catholique International de Radiodiffusion). Obecnie „Etudes” w ostatnim zeszyście z 5 lipca zamieszczają artykuł na temat: „Les Catholiques devant la Radio”. Zachodzi pytanie: jakie obowiąz-

Pierwszy wystrzał do zwierzęcia stał się wyzwaniem do walki

Na wyspy Galapagos przybył młody rolnik Romero, wraz z innymi ziolkami z Ekwadoru, dla których w kraju nie starczyło chleba. W głównym porcie wysp Galapagos, w Porto Chico, wybrał jego padł na jedną niezamieszkaną jeszcze wyspę, na której spodziewał się znaleźć znośne warunki bytu. Znalazł dużo lepsze, niż przypuszczał, bowiem to wszystko, co do tej pory było znane ludziom tylko w formie legendy z zamierzchłych czasów.

Niejednego odkrycia dokonał Romero, kiedy poraz pierwszy zetknął się na wyspę z dzikimi zwierzętami. Te tak zwane „dziki” zwierzęta nie wykazywały tutaj najmniejszego lęku przed człowiekiem. Drapieżne ptaki przylatywały do zagrody Romera, gdzie zbierały okruchy, spadające ze stołu i siadały nawet bez obawy na ramieniu. Ołbrzymie nietoperze, niebezpieczne i unikane z przestrachem w innych okolicach, bawiły się niewinnie z dziećmi osadnika. Wielkie żółwie, z których słyną wyspy Galapagos, za-

glądały z ciekawością do chaty Romera i tak ją sobie upodobały, że pozostawały przez wiele dni, przybiegając posłusznie na każde zawołanie, a w nocy służyły za poduszkę.

Nawet niezwykle płochy leguan, ołbrzymie jaszczurki o niesamowitym wyglądzie, ostatnie zabijki dawno zaginionego świata zwierzęcego, bawiły się z dziećmi osadnika, nie robiąc im żadnej krzywdy. Zgoda i przyjaźń między człowiekiem i zwierzęciem panowała na wyspie.

Aż jeden wypadek zburzył całkowicie to szczęście zgodnego współżycia. Pewnego dnia synek Romera bawił się z leguanem, który biegł w pobliżu zagrody. Chłopiec drażnił zwierzę. W tem zniecierpliwiony leguan chwycił go za rękę. Młode zaczęło uciekać w stronę zagrody, ale jaszczur pobiegł za nim i nie chciał odejść od niego, kiedy pojawił się ojciec. Romero, sądząc, że leguan zagraża życiu dziecka, celnym strzałem w serce ołbrzymią jaszczurkę położył trupem. Ciało leguana tej samej nocy zakopał w lesie.

W tem, stało się coś zupełnie niespodziewanego. Nazajutrz wszystkie zwierzęta, które napotykał, zmieniły swe zachowanie. Po częy nagle ujawniać wrogie wobec osadnika zamiary. Kilkakrotnie Romero jedynie przez szybka ucieczkę do domu zdołał uratować życie. Leguany atakowały zaciekle także dzieci, których ani na chwilę nie można było pozostawić bez opieki. Pozostało zagadką, w jaki sposób zwierzęta wogóle dowiedziały się o zabiciu owego leguana. A jeszcze dziwniejszą rzeczą wydawało się osadnikowi, że wszystkie bez wyjątku zwierzęta ten pierwszy strzał przyjęły, jako wyzwanie do walki.

Tygodnie miały, a rodzina Romera nie czuła się bezpieczną nawet w czterech ścianach domu. Kiedy przybył pierwszy statek pocztowy, Romero opuścił wyspę, a gubernator w Porto Chico zabronił odwiedzania wyspy na przebieg roku. Sądzi on, że w tym czasie zwierzęta zapomniały o nieszczęsnym wypadku i stanęły znowu zgodnymi towarzyszami człowieka.

Ameryka w powietrzu

Podróże samolotem równie popularne, jak samochodem

Podróżowanie samolotem stało się w U. S. A. przy olbrzymich przestrzeniach równie popularne, jak wycieczka autem. Samoloty pozerają przestrzeń, zamieniają ją tu na dzisiaj. 1700 mil dzieli Chicago od Miami na brzegach Florydy, a oto w ciągu niecałych 10 godzin mieszkaniec Chicago może znaleźć się nad morzem południa.

Dwadzieścia dwa towarzystwa komunikacji lotniczej pokryły siecią tras powietrznych całe Stany. Przy użyciu szybkich nowoczesnych samolotów w ciągu piętnastu godzin przebywa się przestrzeń między brzegami Atlantyku

ku a Pacyfiku, między N. Yorkiem a San Francisco. W ciągu ośmiu godzin przelatuje się Stany od granicy kanadyjskiej do granicy Meksyku. Połowa prawie przelotów odbywa się w nocy.

Jednorazowo przewożą samoloty w całych U.S.A. 3.000 pasażerów, 24 tony poczty i 9 tonn towarów. Ogólna ilość przeleciających mil w roku ubiegłym wyniosła 60 milionów wobec 42 milionów w 1934 roku. W ruchu znajduje się 500 samolotów.

W 1929 roku przewieziono do 165.000 pasażerów, w 1930 r. liczba ta wzrosła do 540.000, w roku 1935 dosięgła 908.000.

To i owo

MUZEUUM NAPOLEONA
Zameczek na wyspie Ile d'Aix, w którym Napoleon spędził trzy doby (od 12 do 14 lipca 1815 r.) przed podróżą na miejsce wygnania na wyspie Sw. Heleny, został teraz zamieniony na muzeum. Zameczek ten, leżący w bliskości portu la Rochelle, należał do rodziny Gourgaud.
General Gourgaud towarzyszył cesarzowi w jego podróży na Sw. Helenę. Wnuk zas gen. Gourgaud urządził obecnie muzeum napoleońskie w skrzydle, w którym zamieszkiwał cesarz Francuzów po przegranej.
NAFTA NA ALASCIE
Amerykę ogarnęła gorączka podob-

na do tej, jaką wywołała ongi wiadomość, że na Alasce, w Klondyke, znajduje się złoto.

Dzisiaj inne stantąd dochodzą nowiny: na półwyspie Inisnik pokazano się podobno nafta. Utworzyło się już towarzystwo eksploatacji terenów naftowych z kapitałem 300.000 dolarów, które przystępuje do wiercenia szybów naftowych w Inisnik. Do towarzystwa przystąpiło też jako udziałowcy kilku magnatów filmowych z Hollywood. Tłumy ludzi ciągną w stronę Alaski, spodziewając się znaleźć tam pracę i zarobek, a co śmieśli poją się nadzieja zdobycia fortuny.

Coraz mniej się rozwodzą

coraz więcej żenią w Sowietach

„Trud” donosi, że od czasu s-publikowania dekretów przeciwko sztucznemu poronieniu, t. j. od 28 czerwca do 10 lipca, ilość zarejestrowanych rozwodów w Moskwie znacznie spadła. Liczba rozwodów w tym okresie wynio-

sła 14,5 proc. rozwodów z okresu za kwiecień i maj.

Liczba zawartych małżeństw w ciągu pierwszych 6 miesięcy r. b. wzrosła o 10 proc. w porównaniu z analogicznym okresem zeszłego roku.

Radiowe sygnały

przepowiadają burzę

Jedna z niemieckich firm elektrotechnicznych skonstruowała pomysłowe urządzenie, wskazujące nasilenie burzy. Do sieci radjo wej dołącza się specjalne skonstruowaną zapasową antenę. W chwili gdy potencjał energii elektrycznej gromadzącej się przed burzą w powietrzu, przekracza pewną granicę, z sieci radjowej

przechodzi iskra na dodatkową antenę i wyzwala specjalny sygnał, wskazujący bliskość i natężenie burzy.

Urządzenie to pozwala na wczesne uziemienie anteny i powzięcie wszelkich środków ostrożności dla uchronienia aparatu przed zniszczeniem.

MARJAN MALKOWSKI

49)

TAJEMNICA

ZA KAŻDEMI DRZWIAMI

Powieść

Pani Będrzecka siedziała głowę na rękach wsparłszy. Jej ogromne czarne źrenice patrzyły w przestrzeń, a czoło przecinała pionowa zmarszczka zadumy.

— Być może — rzekła głosem obojętnym, dziwnie bezdzwięcznym — ale pan nie ma na to dowodów, żadnych dowodów...

— Nie mam ich, choć może mógłbym je znaleźć... I nie chodzi mi o dowody... Nie myślę wywalczać praw dla człowieka, który już nie żyje... i który nikogo nie zostawił na świecie. Przyszedłem tu nie przeciw pani, nie jestem pani wrogiem. Chcę pani pomóc, chcę uwolnić panią od ciężaru, który pani dźwiga, dać pani w życiu chwilę prawdziwego zadowolenia... O ja wiem, że ciężko jest nosić w sobie tajemnicę, kiedy się jest samą i opuszczoną a wspomnienie szczęścia miesza się z poczuciem winy, poczuciem niespełnionego obowiązku... Rozumiem, że nie łatwo było przezwyciężyć swój żal i gniew do kobiety, której istnienie podrywało prawa pani, najdroższe prawa do tytułu żony człowieka, którego pani kochała... wiem, że nie o pieniądze chodziło u pani... Bo przecież w końcu zdecydowała się pani powrócić do kraju, nie wiedząc, że ta kobieta nie żyje już od wielu lat... Znalazła pani jej syna i weszła go pani do siebie, ale na progu prawie mieszkania pani spotkała go śmierć...

Pani Będrzecka pochyliła głowę i nakryła powiekami swe gorące źrenice i twarz jej od razu stała się o wiele starsza, zwiędła i zniszczona...

— I nie zostało mi już nic — rzekła — nic, czemy - wypełnić długie, aż nadto długie życie... Byłabym go uczyniła zamożnym, byłabym wiele zrobiła dla tego chłopca — odwróciła się i fotografię na biurku stojącą wskazując — był do niego podobny, bardzo podobny... jego syn... A teraz?

— A teraz — rzekł powstając pan Kalikst — może pani uczynić dla niego coś jeszcze, coś, co nie wróci mu wprawdzie życia, ale ocalić może i utrwalić na zawsze tego życia cząstkę najlepszą... Julian posiadał talent pisarski i to niemały talent, jak mogłem odczuć, choć znawcą nie jestem... Przejrzałem to, co po nim zostało — położył rękę na sporą paczkę owiniętą w szarą bibułę. — Jest tu kilka jego rękopisów, trochę drobniaków, prób i szkiców, jedna powieść wykończona całkowicie i dramat... Wszystko to, co zgromadził i dał do przechowania jedynej osobie, której ufał, właścicielce domku, w którym mieszkał... Ona jedna okazywała mu prawdziwe i bezinteresowne przywiązanie i ja też uczyniłem strażniczką największego swego skarbu. Przynoszę go pani, pani go może ukazać światu i myślę, że zechce pani w ten sposób...

Pan Kalikst uniłki, uczył się wzruszony. Pani Będrzecka podniosła się zwolna i szła do stołu ku owej paczce, którą pan Kalikst trzymał przed sobą, aż położyła na niej obie swoje drobne pozółkłe ręce i glądząc szorstki papier rzekła spoglądając w oczy Jalkiewicza:

— Pan jest dobrym... bardzo dobrym człowiekiem...

Na wiśniowej kozetce w pokoju Felicji siedzieli obok siebie. Wyszębor trzymał dłoń Felicji. Patrzyli sobie w oczy.

— Nie mów już nic — prosiła — chcę zapomnieć...

Polska rozgłośnia

wzorem dla zagranicy

w Europie zachodniej. W chwili obecnej naczelną stacją polską jest wszędzie dobrze słyszana.

Przy tej okazji Komisja Techniczna wyraziła pochwałę dla Polski stawiającej jako wzór dla zagranicy rozgłośnie wileńską, która utrzymuje się przy przewidzianej dla niej częstotliwości, nie przeszkadzając innym stacjom.

Na ostatnim Zjeździe Międzynarodowej Unji Radjofonicznej, jak miał miejsce w Ouchy pod Lozanną Komisja Techniczna rozpatrywała szereg problemów, mających na celu usunięcie przeszkód i udostępnienie radjostuchaczom możliwie najlepszego odbioru audycji. Między innymi usuniecie naskutek zabiegów Polskiego Radja interwencję paraliżującą prawidłowy odbiór Raszyn...

— Nic, nie, muszę ci powiedzieć... Nie miałbym spokoju. To co było w moim życiu tajemnicą dla wszystkich, nie może już być tajemnicą dla Ciebie... Chcę, byś poznała mnie takim, jakim jestem... bo ja oszukałem cię Felicjo...

— Nie mów...

— Chcę to powiedzieć... nie jestem tym nieskazitelnym, tym nieposzlakowanym Wyszęborem, za którego uważali mnie wszyscy i ty także... Czy wiesz, co stoi u podstawy mojej kariery?... Czy wiesz czemu zmusiła mnie Martenowa, bym się rzekł obrony?... bym cię odstąpił?... — Nie odstąpiłem mnie.

— Przed wielu laty znałem Jerzego Martena... był to dziwny człowiek nerwowy i nierówny; nie będę ci długo mówił o nim. Dość, że został posądzony o zabójstwo przyjaciela... Nie było żadnych dowodów... tylko poszlaki. Jerzy Marten zwrócił się do mnie. On był bogaty, a ja początkującym adwokatem bez klienteli... Ale Jerzy Marten wiedział, że istnieje dowód jego winy i że tylko ja jeden mógłbym tej winy dowieść, dlatego uczynił mnie swym obrońcą...

Puscił rękę Felicji i twarz ukrył w dłoniach.

— Ona miała rację ta kobieta, gdy powiedziała, że zlamalem jej życie... Pomyśl, miała osiemnaście lat i była żoną tego człowieka, mordercy, którego ja ocalilem! Pomyśl, czy śmierć Chołyńskiego nie jest następstwem niejako mego czynu, czy pożycie z człowiekiem napiętnowanym zbrodnią nie uczyniło tej kobiety zdolną do go straszego czynu?...

— Nie, nie... nie myśl o tem...

— Będę o tem zawsze myślał Felicjo, całe życie...

Pochyliła się ku niemu i dłoń oparła na jego ramieniu...

(D. c. n.)

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpaloty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie — 1 zł., w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 150 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarstwie — 30 gr. Nekrologie — 2 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, a tłusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty i wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Wydział ogłoszeń: Zgoda 1, tel. 691-56 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

REDAKCJA: Warszawa, Nowy Świat 22. Telefony: 666-68 (redaktor naczelny), 666-68 (sekretariat), 666-99 (ogólny). Sekretarz redakcji przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. 12-13.
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefony: Zarząd 691-64, Prenumerata 691-66, Księgowność i Kasa 220-30. Dział Ogłoszeń Zgoda 1, tel. 691-56, Kantor — Zgoda 1, tel. 230-00. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa, Konto P.K.O. Nr. 15-798.
PRZEDSIĄWZIĘCIA: Piotrków Frybunalski, Słowackiego 8, tel. 59. Włocławek, Cyganki 24, tel. 136.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie.